

8. SINIF
LGS

İNKILAP
TARİHİ

1. ÜNİTE
FULL TEKRAR
DERS NOTLARI

ÜCRETSİZ
PDF

YANA KAYDIR →

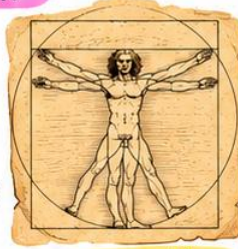
UYANAN AVRUPA

Uyanan Avrupa; Orta Çağ'ın durağan, din merkezli, dogmatik düşünce yerine akıl, bilim, deney ve keşiflerin öne çıktığı yeni bir düşünce ve yaşam anlayışının doğduğu dönemdir.

1. RÖNESANS (Yeniden Doğuş)

- 14. yüzyılda İtalya'da başlamış, daha sonra Avrupa'ya yayılmıştır.
- Antik Yunan ve Roma uygarlıklarının eserleri yeniden incelenmiştir.
- İnsan, akıl ve bilim ön plana çıkmıştır.
- Sanat, edebiyat, bilim ve mimaride önemli gelişmeler yaşanmıştır.
- İnsana ve akla değer verilmiştir.

İnsana ve akla değer verilmiştir.

2. COĞRAFİ KEŞİFLER

- 15. ve 16. yüzyıllarda Avrupa devletleri yeni ticaret yolları bulmak amacıyla denizlere açılmıştır.
- Pusula, harita, gemi yapım tekniklerindeki gelişmeler keşifleri kolaylaştırmıştır.
- Yeni kıtalar (Amerika) keşfedilmiştir.
- Avrupa'nın zenginleşmesini sağlamış, dünya ticaretinin yönünü değiştirmiştir.

Dünya küçülmüş, Avrupa'nın etkisi artmıştır.

3. REFORM

- 16. yüzyılda Hristiyan dünyasında başlamıştır.
- Kilisenin yanlış uygulamalarına tepki olarak ortaya çıkmıştır.
- Martin Luther öncülüğünde gerçekleşmiştir.
- Hristiyanlıkta mezhep birliği bozulmuş, Protestanlık ortaya çıkmıştır.
- Din ve vicdan özgürlüğü gibi düşünceler güçlenmiştir.

Kilisenin otoritesi sarsılmıştır.

4. AYDINLANMA ÇAĞI

- 17. ve 18. yüzyıllarda etkili olmuştur.
- Akıl, bilim, özgür düşünce ve deney ön plana çıkmıştır.
- İnsanların her alanda sorgulama yapması teşvik edilmiştir.
- Voltaire, Rousseau, Montesquieu gibi düşünürler bu dönemde yetişmiştir.
- Bilimsel ve felsefi düşünceler toplumları derinden etkilemiştir.

Aydınlanma düşüncesi demokratik yönetimlerin doğmasına zemin hazırlamıştır.

UYANAN AVRUPA'NIN SONUÇLARI

- Avrupa'da bilim, sanat, edebiyat ve düşünce hayatı gelişmiştir.
- Kilisenin toplum üzerindeki etkisi azalmıştır.
- Yeni ticaret yolları ve sömürgecilik faaliyetleri başlamıştır.
- Avrupa devletleri zenginleşmiş ve güçlenmiştir.
- Dünya ticareti ve ekonomik hayat değişmiştir.
- Demokratik yönetimlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlanmıştır.
- Sanayi İnkılabı için gerekli ortam oluşmuştur.

ORTA ÇAĞ → UYANAN AVRUPA

- Din merkezli düşünce
- Dogmatik inançlar
- Bilim ve aklın geri planda kalması
- Sınırlı düşünce özgürlüğü
- Toplumun kilise tarafından yönetilmesi

- Akıl ve bilim ön planda
- Sorgulayan ve araştıran insan
- Sanat, bilim ve edebiyatta gelişme
- Düşünce özgürlüğü
- Kilisenin etkisinin azalması

SARSILAN ASMANLI

Sarsılan Osmanlı; 18. yüzyılda Avrupa'daki gelişmeler karşısında askeri, siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda geri kalan Osmanlı Devleti'nin, bu durumu durdurmak için yaptığı ıslahat çabalarını kapsar.

1. GERİ KALMANIN NEDENLERİ

- Avrupa'da Rönesans, Reform ve Aydınlanma ile bilim, teknik ve düşünce alanında gelişmeler oldu.
- Osmanlı'da bilimsel ve teknik gelişmeler yeterince takip edilemedi.
- Daimi ordunun olmaması, tımar sisteminin bozulması askeri gücü zayıflattı.
- Ekonomide üretim azaldı, dışa bağımlılık arttı.
- Yönetimde merkezi otorite zayıfladı, yerel güçler (Ayanlar) ortaya çıktı.
- Coğrafi keşiflerle ticaret yolları değişti, Osmanlı'nın ekonomik gücü azaldı.

Avrupa'daki gelişmeler Osmanlı'nın askeri, siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda geri kalmasına neden olmuştur.

2. DEMOKRATİKLEŞME YOLUNDA ADIMLAR

- **Tanzimat Fermanı (1839)**
Herkesin can, mal ve namus güvenliği sağlanmış, kanun önünde eşitlik ilkesi benimsenmiştir.
- **Islahat Fermanı (1856)**
Gayrimüslimlerin hakları genişletilmiş, tüm vatandaşlar için eşitlik ve adalet güçlendirilmiştir.
- **1. Meşrutiyet (1876)**
Kanun-i Esasi ilan edilmiş, meclis açılarak yönetimde halkın söz sahibi olması amaçlanmıştır.
- **2. Meşrutiyet (1908)**
Meclis yeniden açılmış, yönetimde meşrutiyet yönetimi güçlendirilerek daha demokratik bir ortam oluşturulmaya çalışılmıştır.

3. OSMANLI - AVRUPA İLİŞKİLERİ

- Avrupa, Osmanlı'nın zayıflığını fırsat bilerek sürekli toprak kaybına neden oldu.
- Osmanlı, Avrupalı devletlerin siyasi, ekonomik ve askeri baskısı altına girdi.
- Kapitülasyonlar Osmanlı ekonomisini olumsuz etkiledi.
- Azınlıklar, Avrupa devletlerinin desteğiyle bağımsızlık hareketleri başlattı.
- Osmanlı, zamanla "Avrupa'nın hasta adamı" olarak nitelendirildi.

Avrupa devletleri Osmanlı toprakları üzerinde çıkar mücadelesi vermiştir.

4. OSMANLI'NIN KAYBETTİĞİ TOPRAKLAR

- 18. yüzyıldan itibaren Avrupa karşısında büyük toprak kayıpları yaşandı.
- Balkanlar'da milliyetçilik hareketleri ile sınırlar daraldı.
- Uzun süren savaşlar (Rusya, Avusturya, Venedik) Osmanlı'yı yıprattı.
- Mısır, Cezayir, Tunus gibi önemli bölgeler denetimden çıktı.
- Osmanlı, Avrupa'nın siyasi ve ekonomik etkisi altına girdi.

Osmanlı Devleti Avrupa karşısında önemli toprak kayıpları yaşamıştır.

5. SİYASAL VE SOSYAL SONUÇLAR

- ★ Osmanlı'nın askeri ve ekonomik gücü zayıfladı.
- ★ Merkezi otorite sarsıldı, yerel güçler (Ayanlar) güçlendi.
- ★ Azınlık isyanları arttı.
- ★ Avrupa devletleri Osmanlı iç işlerine karışmaya başladı.
- ★ Toplumda yenileşme ihtiyacı doğdu.
- ★ Islahatlar, devleti kurtarmak için yapılan son çabalarıdır.

Sarsılan Osmanlı, yıkılışa giden sürecin başlangıcıdır.

FİKİR AKIMLARI

Fikir akımları; 18. ve 19. yüzyıllarda Avrupa'da ortaya çıkan, toplumların siyasal, sosyal ve ekonomik yaşamını etkileyen, Osmanlı Devleti'ni de etkileyen düşünce hareketleridir.

1. OSMANLILIK

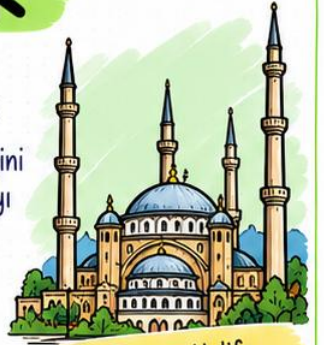
- Osmanlı Devleti sınırları içindeki bütün milletleri din, dil, ırk ayrımı yapmadan "Osmanlı milleti" çatısı altında birleştirmeyi amaçlar.
- Devletin dağılmasını önlemek amacıyla ortaya çıkmıştır.
- Eşit yurttaşlık ve ortak vatan anlayışı benimsenmiştir.
- Tanzimat ve Islahat Fermanları bu düşüncenin etkisiyle ilan edilmiştir.

Amaç: Osmanlı Devleti'ni oluşturan tüm milletleri bir arada tutmak ve dağılmayı önlemektir.

2. İSLAMCILIK

- Bütün İslam dünyasını halife etrafında birleştirmeyi amaçlar.
- Müslümanlar arasında din birliğini güçlendirerek devleti kurtarmayı hedefler.
- Özellikle 19. yüzyılda önem kazanmıştır.
- Sömürge altındaki Müslüman toplumların desteğini alarak Osmanlı'nın güçlenmesi amaçlanmıştır.

Amaç: Halife etrafında tüm Müslümanları birleştirerek devleti kurtarmaktır.

3. TÜRKÇÜLÜK

- Türkleri ortak dil, tarih, kültür ve ırk birliği etrafında birleştirmeyi amaçlar.
- Osmanlı Devleti'ndeki Türk halkının haklarını savunmak ve devletin Türk unsuru etrafında güçlenmesini hedefler.
- 19. yüzyılın sonlarında güç kazanmıştır.
- Zamanla bağımsız Türk devletleri kurma düşüncesine de zemin hazırlamıştır.

Amaç: Türk milletini dil, tarih, kültür ve ırk birliği etrafında birleştirmek ve Türk unsurunu güçlendirmektir.

4. BATICILIK

- Avrupa devletlerini örnek alarak Osmanlı Devleti'ni çağın gerisinden kurtarmayı amaçlar.
- Avrupa'nın bilim, teknik, hukuk, eğitim ve yönetim alanlarındaki gelişmelerinin alınmasını savunur.
- Osmanlı'nın modernleşmesi ve güçlenmesi için Batı tarzında reformlar yapılmasını öngörür.
- Tanzimat ve Islahat Fermanları ile meşrutiyet yönetimlerinin ilanında etkili olmuştur.

Amaç: Avrupa'nın bilim, teknik ve idari alandaki gelişmelerinden yararlanarak devleti modernleştirmektir.

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

Mustafa Kemal, çağdaş, ilerici ve yenilikçi kişiliğinin temellerini aldığı eğitimle oluşturmuştur. Farklı okullarda aldığı eğitim, onun çok yönlü birikime sahip olmasını sağlamıştır.

1. MAHALLE MEKTEBİ (GELENEKSEL EĞİTİM)

- Mustafa, ilk eğitimine Selânik'teki mahalle mektebinde başladı.
- Bu okulda geleneksel eğitim veriliyordu.
- Eğitim yöntemini yeterli bulmadığı için kısa bir süre sonra bu okuldan ayrıldı.

Geleneksel eğitim yönteminden memnun kalmadı.

2. ŞEMSİ EFENDİ OKULU (MODERN EĞİTİM)

- Mustafa, Selânik'teki Şemsi Efendi ilkokuluna geçti.
- Bu okulda çağdaş (modern) eğitim veriliyordu.
- Matematik, tarih, coğrafya gibi dersleri ilgiyle takip etti.
- Öğretmeni Şemsi Efendi'nin ilerici ve açık fikirli kişiliği onu olumlu etkiledi.

Çağdaş düşünce yapısının gelişmesinde önemli rol oynadı.

3. SELÂNIK MÜLKİYE RÜŞTİYESİ

- Ortaokul eğitimini Selânik Mülkiye Rüştiyesinde tamamladı.
- Tarih, coğrafya, matematik gibi derslere ilgi duydu.
- Vatan ve millet sevgisi bu dönemde güçlendi.
- Arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulunarak kendini geliştirdi.

Vatan ve millet sevgisinin güçlendiği dönemdir.

4. SELÂNIK ASKERİ RÜŞTİYESİ

- Mülkiye Rüştiyesinden sonra Selânik Askeri Rüştiyesine geçti.
- Bu okulda daha disiplinli bir eğitim aldı.
- Matematik, tarih, askeri bilgiler gibi derslerde başarılı oldu.
- Askerlik mesleğine ilgisi bu dönemde arttı.

Disiplinli eğitimle askeri mesleğe olan ilgisi güçlendi.

5. MANASTIR ASKERİ İDADİSİ

- Lise eğitimini Manastır Askeri İdadisinde tamamladı.
- Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey, onun fikir dünyasının gelişmesinde önemli rol oynadı.
- Vatan, millet, hürriyet, bağımsızlık gibi kavramlara bu dönemde daha fazla ilgi duydu.

Fikir dünyasının geliştiği ve ufkunun genişlediği dönemdir.

6. İSTANBUL HARP OKULU

- 1896'da İstanbul Harp Okuluna girdi.
- 1902'de kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun oldu.
- Askerlik bilgilerini daha ileri düzeye taşıdı.
- Liderlik özellikleri bu dönemde gelişti.

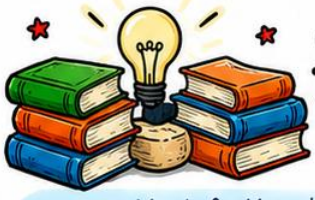
Askerlik mesleğinde uzmanlaşarak liderlik vasıflarını geliştirdi.

7. İSTANBUL HARP AKADEMİSİ

- Harp Okulundan sonra Harp Akademisinde eğitimine devam etti.
- 1905'te kurmay yüzbaşı olarak mezun oldu.
- Bu okulda strateji, siyaset, tarih, coğrafya gibi alanlarda kendini geliştirdi.
- İleride üstleneceği görevler için gerekli bilgi ve birikimi kazandı.

Mustafa Kemal, askerlik bilgisini siyasi ve stratejik bilgiyle birleştirerek çok yönlü birikim kazandı.

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATI

Mustafa Kemal, yaşadığı dönem, aldığı eğitim, okuduğu kitaplar, tanıştığı düşünürler ve katıldığı olaylar sayesinde fikirleri zamanla gelişmiş ve olgunlaşmıştır.

1. ETKİLENDİĞİ DÜŞÜNCELER

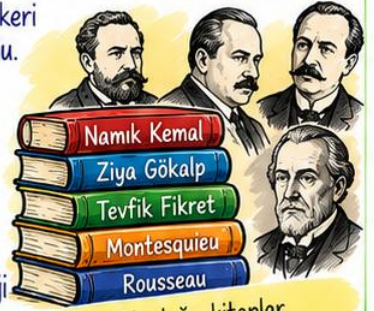
- Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu sorunları görerek yeni fikirler aradı.
- Özellikle vatan, millet, bağımsızlık ve çağdaşlaşma düşünceleri onu etkiledi.
- Okuduğu kitaplar ve yaşadığı deneyimler sayesinde milli bilinç kazandı.

Mustafa Kemal, okuduğu kitaplardan ve yaşadığı olaylardan etkilenmiştir.

2. OKUDUĞU KİTAPLAR VE ETKİLENDİĞİ DÜŞÜNÜRLER

- Tarih, siyaset, felsefe ve askeri konularda birçok kitap okudu.
- Namık Kemal, Ziya Gökalp, Tevfik Fikret, Montesquieu, Rousseau gibi düşünürlerden etkilendi.
- Bu eserler, özgürlük, adalet, milliyetçilik ve halk egemenliği gibi düşüncelerin gelişmesine katkı sağladı.

Okuduğu kitaplar, fikir dünyasının gelişmesinde önemli rol oynamıştır.

3. DÜŞÜNCE YAPISININ GELİŞMESİNDE ETKİLİ OLAN OLAYLAR

- Osmanlı Devleti'nin savaşlarda yaşadığı yenilgiler, devletin durumunu daha iyi anlamasını sağladı.
- Trablusgarp, Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı'ndaki deneyimleri onun fikirlerini olgunlaştırdı.
- Türk milletinin içinde bulunduğu zorluklar, bağımsızlık ve kurtuluş fikrinin güçlenmesine neden oldu.

Savaşlar ve yaşanan sıkıntılar, Mustafa Kemal'in milli ve bağımsızlıkçı düşüncesini güçlendirmiştir.

4. ASKERLİK HAYATININ ETKİSİ

- Askerlik eğitimi, ona disiplinli, planlı ve gerçekçi düşünme alışkanlığı kazandırdı.
- Farklı bölgelerde görev yapması ülke sorunlarını yakından görmesini sağladı.
- Halkla iç içe olması, milletin durumunu anlamasına ve millet sevgisinin güçlenmesine yardımcı oldu.

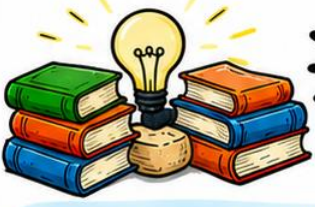
Askerlik hayatı, onun fikirlerinin gerçekçi ve uygulamaya dönük olmasını sağlamıştır.

5. FİKİR HAYATININ SONUCU

- Zamanla fikirleri milli, bağımsız, çağdaş ve halkçı bir çizgide netleşti.
- Ulusal egemenlik, tam bağımsızlık ve çağdaşlaşma düşünceleri, onun temel hedefleri hâline geldi.
- Bu fikirler, Milli Mücadele'nin başlamasında ve Cumhuriyet'in kurulmasında belirleyici olmuştur.

Mustafa Kemal'in fikir hayatı, Milli Mücadele ve Cumhuriyet'in temellerini oluşturmıştır.

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN YERLİ VE YABANCI KİŞİLER

Mustafa Kemal'in fikir hayatı, okuduğu kitaplar, tanıştığı düşünürler ve yaşadığı ortam sayesinde şekillenmiştir. Bu kişiler, onun çağdaş, akılcı, özgürlükçü ve milli bir lider olmasında önemli rol oynamıştır.

1. FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN YERLİ KİŞİLER

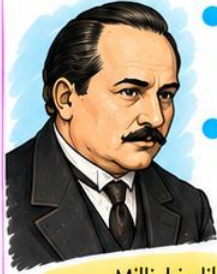
1. Namık Kemal

- Vatan, millet, özgürlük ve hürriyet fikirlerini işlemiştir.
- Milli bilincin uyanmasında etkili olmuştur.

Vatan ve özgürlük düşüncelerini etkiledi.

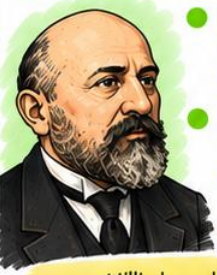
2. Ziya Gökalp

- Türkçülük fikrinin önemli temsilcisidir.
- Türk kültürü, millet sevgisi ve milli birlik konularında etkili olmuştur.

Milli kimlik ve Türkçülük düşüncesini güçlendirdi.

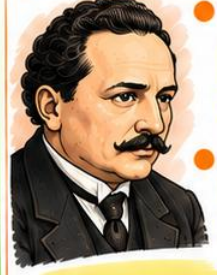
3. Mehmet Emin Yurdakul

- Şiirleriyle milli duyguları güçlendirmiştir.
- Vatan, millet, bağımsızlık ve Türk milletinin birliği konularında etkili olmuştur.

Milli duygularının kuvvetlenmesine katkı sağladı.

4. Tefik Fikret

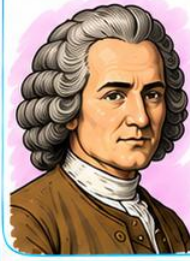

- Özgürlük, adalet, insan hakları ve çağdaşlaşma fikirlerini savundu.
- Toplumun yenileşmesi ve eğitimde ilerleme konularında etkili oldu.

Özgürlük ve çağdaşlaşma düşüncelerini etkiledi.

2. FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN YABANCI KİŞİLER

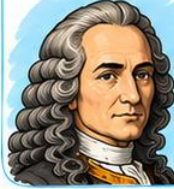
1. J.J. Rousseau

- Halk egemenliği, özgürlük ve eşitlik fikirleriyle Mustafa Kemal'i etkilemiştir.
- Toplum sözleşmesi ve demokrasi anlayışını benimsemesine katkı sağlamıştır.

Halk egemenliği ve özgürlük düşüncesini etkiledi.

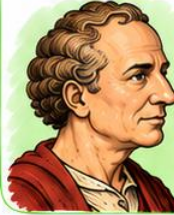
2. Voltaire

- Düşünce ve ifade özgürlüğünü, bilim ve aklı savunmuştur.
- Din ve devlet işlerinin ayrılması gerektiğini düşünmüştür.

Akılcılık, hoşgörü ve özgür düşünce anlayışını etkiledi.

3. Montesquieu

- Kuvvetler ayrılığı ilkesini savunmuştur.
- Yasama, yürütme ve yargı güçlerinin ayrılması gerektiği fikri, Mustafa Kemal'in devlet yönetimi anlayışını etkilemiştir.

Kuvvetler ayrılığı düşüncesini etkiledi.

3. SONUÇ

- Mustafa Kemal, yerli ve yabancı düşünürlerden etkilenecek milli, çağdaş, akılcı, özgürlükçü ve bağımsızlıkçı bir düşünce yapısı geliştirmiştir.
- Bu fikirler, onun Milli Mücadele'nin başlamasında ve Cumhuriyet'in kurulmasında önemli rol oynamıştır.
- Farklı düşünceleri bir arada değerlendirerek Türk milletinin ihtiyaçlarına uygun, özgün bir fikir sistemi oluşturmuştur.

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

Mustafa Kemal, askerlik hayatı boyunca farklı cephelerde görev yaparak önemli tecrübeler kazanmış, liderlik özelliklerini ve stratejik düşünme becerilerini geliştirmiştir.

1. Şam 5. Ordu (1905)

- Harp Akademisi'nden mezun olduktan sonra ilk görev yeridir.
- Şam'daki 5. Ordu'da kurmay subay olarak görev yaptı.
- Bölgede görev yaparak ordunun işleyişini, komuta kademesini ve uygulamaları yakından tanıma fırsatı buldu.

Mustafa Kemal'in mesleki tecrübesinin başlangıcıdır.

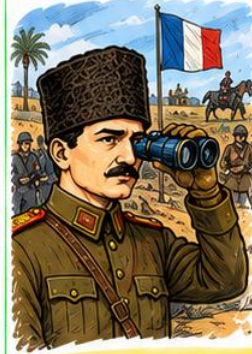
2. 31 Mart Olayı (1909)

- İstanbul'da II. Meşrutiyet karşıtlarının çıkardığı ayaklanmadır.
- Hareket Ordusu kurularak ayaklanma bastırıldı.
- Mustafa Kemal, Hareket Ordusu'nda görev aldı ve önemli bir deneyim kazandı.

Mustafa Kemal'in ilk siyasi nitelikli askeri görevidir.

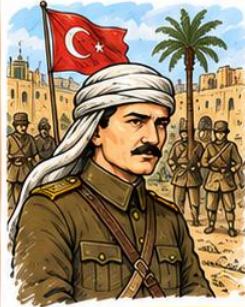
3. Picardie Manevraları (1910)

- Fransa'da yapılan büyük bir askeri tatbikattır.
- Mustafa Kemal, Osmanlı temsilcisi olarak bu manevraları yerinde izledi.
- Modern savaş tekniklerini, ordu düzenini ve teknolojiyi yakından tanıma fırsatı buldu.

Gözlem yaparak, ilerideki askeri başarılarında etkili olacak deneyimler kazandı.

4. Trablusgarp Savaşı (1911-1912)

- İtalya, Trablusgarp'a saldırı.
- Mustafa Kemal, gönüllü olarak bölgeye gitti.
- Derne ve Tobruk'ta yerli halkı örgütleyerek direniş sağladı.
- Düşmanı uzun süre oyaladı, İtalyanların ilerleyişini zorlaştırdı.

Mustafa Kemal, ilk kez fiili savaş tecrübesi kazandı.

5. Balkan Savaşları (1912-1913)

- Osmanlı Devleti, Balkan devletlerine karşı savaştı.
- Edirne dahil birçok toprak kaybedildi.
- Mustafa Kemal, Çanakkale ve Gelibolu bölgelerinde görev aldı.
- Bulgarlara karşı başarılı savunma yaptı.

Mustafa Kemal, bu savaşlarda savunma stratejilerindeki başarılarıyla dikkat çekti.

6. Sofya Askeri Ateşeliği (1913-1914)

- Balkan Savaşları'ndan sonra Osmanlı Devleti'nin Sofya (Bulgaristan) Askeri Ataşesi oldu.
- Bulgaristan'daki siyasi ve askeri gelişmeleri yakından izledi.
- Avrupa'daki devletler arası ilişkileri tanıdı, diplomasi tecrübesi kazandı.

Mustafa Kemal'in dış politika ve uluslararası ilişkiler konusunda deneyim kazandığı görevidir.

SONUÇ

- Mustafa Kemal, farklı cephelerde görev alarak askeri mesleğinde önemli tecrübeler kazanmış, liderlik, stratejik düşünme ve organizasyon becerilerini geliştirmiştir.
- Bu deneyimler, ileride Milli Mücadele'deki başarılarının temelini oluşturmıştır.
- Askerlik hayatı, onun sadece bir asker değil; aynı zamanda vizyon sahibi, yerli ve yabancı gelişmeleri takip eden stratejik bir lider haline gelmesini sağlamıştır.

